

Štampa vsak četrtak
za velja s poštnino
vsed in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za štiri leta „ 1.—

Letočnina se pošilja
upravitelstvu v tiskarni
sv. Cirila, korodške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Delalniki hotel. in
gospodarskega društva do-
bitnoje list brez po-
stalne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Prejemniki listi dobijo
se v tiskarni in po
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Prejeto se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 4.

V Mariboru, dne 22. januarja 1903.

Tečaj XXXVII.

Celjska slovenska gimnazija.

Državni zbor je lani sklenil, da ostane celjska slovenska spodnja gimnazija v celjskem mestu. Na ta sklep je bila vezana tudi vlada. Zraven tega se je opetovano zatrjevala, da bo celjsko vprašanje rešila le v sporazumu s Slovenci in Nemci skupaj. Vsakdo se je torej moral začuditi, ko je čital v proračunu za l. 1903, da se naj dovoli za zidanje slovenske spodnje gimnazije pri Celju svota 10 000 K in vprašati se je moral, kako si je dovolila vlada naenkrat delati za gimnazijo pri Celju.

Na to vprašanje se nam je odgovorilo, da je poslanec g. vitez Berks tega kriv. Mi smo mu to javno povedali, g. vitez Berks pa je v zadnji številki našega lista to zanikal. Mi nimamo vzroka, da bi mu ne verjeli. Toda sedaj nastane vprašanje, kdo je potem kriv? Ali se je vlada sama od sebe odločila za gimnazijo pri Celju? Ali je mogoče kateri izmed ostalih treh državnih poslancev izdal slovensko stvar, ali mogoče kateri deželni poslanec, ali mogoče kateri prvak iz Celja ali celjskega okraja? Nekdo je kriv, in slovenska javnost hoče in mora vedeti, kdo je izdajica!

Stvar bo prišla in mora priti na svetlo, če ne prej, pri posvetovanju v proračunskem odseku. Za slovensko stvar pa je boljše, da pride prej na svetlo, ker le tedaj bo slovenski zastopnik v proračunskem odseku lahko uspešno zastopal slovensko zahtevo.

Na izjavo g. viteza Berksa v zadnjem »Slov. Gosp.« še moramo odgovoriti, da je

on slabo poučen, ako misli, da še vprašanje glede stavbinskega prostora ni na dnevnem redu. Stavbinski svetnik Butta in zdravnik dr. Keppa iščeta prostor za stavbo slovenske spodnje gimnazije in sta si ogledala že več primernih prostorov. Mimogrede omenimo, da je to za nas Slovence zelo častno, da iščeta prostor za naš zavod dva naša narodna in politična nasprotnika! V tej komisiji še manjka samo Rakusch! Celjski prvaki imajo pač dobre živce, da jim jih to ne vznemiri. Ako je minister celjski deputaciji odgovoril, da se še ne more ozirati na vprašanje glede stavbinskega prostora, kakor poroča gosp. Berks, potem pač ravna sedaj drugače nego je takrat govoril.

Glede odgovora celjskih prvakov v »Domovini« nam je omeniti, da prošnja in rotnje, naj smo edini v celjskem vprašanju, velja pred vsem celjskim prvakom. Naj se drže s poslanci in z nami vred trdno sklepa, ki ga je storil lanski celjski zaupni shod: »Iz Celja ne gremo nikdar!«

Skrbeli bomo, da se cela zadeva razjasni, ali že po zaupnem shodu ali drugače.

Ali bo vojska?

Ali bo vojska? Tako se vsepovsodi vprašujejo. Kot istina se poroča, da so dobili 3., 7., 11. in 14. vojaški kor nalog, naj so na vse pripravljeni. Mnogo nadomestnih rezervistov je poklicano v službo. Železnice so dobile natančna navodila za prevažanja vo-

jaštva že sedaj, enaka navodila, kakor jih dobivajo pred velikimi vojaškimi vajami. Parni mlinci, ki meljejo za vojaštvo, so dobili nova in velika naročila. Tudi mornarica se pripravlja, toda o teh pripravah se pravi, da nimajo nobenega posebnega namena, ampak so le priprave, kakor se vsako leto vrše spomladi za vaje. Toda naše vojaške ladje bi lahko dobile povelje, kadar so na vajah in so z vsem oskrbljene, da odpljujejo na mesto, kjer jih potrebujejo.

Mogoče je torej, da naši državniki slutijo, da bo kje treba našega vojaštva. Kakor stoje sedaj razmere, je vsakdo prepričan, da je le na Balkanu nevarnost, da se začne vojska. Nemiri v Makedoniji nočejo prenehati, Turčija ne stori ničesar za pomirjenje te pokrajine. Pred kratkim je bil ruski minister za zunanje stvari na Dunaju ter se pogovarjal z našim ministrom zunanjih stvari grof Goluhovskim o makedonskih razmerah. Mogoče, da sta se pogovorila, da naredita Rusija in Avstrija z orožjem mir, ako ga Turčija noče z mirnimi preosnovami uvesti. Vsled tega je tudi mogoče, da bodo naši mladeniči res morali opasati kmalu britko sabljico ter iti na pomoč svojim slovanskim bratom v Makedoniji, ki stokajo pod turškim jarmom.

Listek.

Stari Bog še živi.

Dogodbica; poslovenil Višnjevički.

»Koliko izhodov pa ima?« vpraša nadzornik.

»Samo dva — prodajalni in vežni izhod.«

Nadzornik pogleda skozi na pol otemnela okna, pa ni nikogar videl. Šel je skozi odprta vežna vrata v hišo in potrka na duri pisarne, meneč, da sta notri.

Nikdo se ne oglasi in nadzornik prime za kljuko. Duri so bile zaklenjene. Še enkrat potrka močnejše, kar zasliši šum, ki je prihajal od ceste. Gotovo je slišal obiskovalec trkanje in je hotel oditi skozi prodajalne duri ter tako prišel v roke stražnikom.

Ni se motil. S temnim, pa vendar prestrašenim obrazom je stal Lahkoživec ter vprašal osorno, kaj hočejo od njega.

»Kaj ste imeli tu notri opraviti?« vpraša nadzornik.

»Nekaj sem zastavil«, zajeclja boječ.

»Pokažite listič!«

»Jaz — jaz sem prodal.«

»Kaj je bilo?«

»Ponošena vrhnja suknja.«

»Zavitnik, idite vprašat, kaj je hotel gospod notri. Ne povejte pa, da smo ga prijeli.«

Detektiv uboga. Čez nekaj časa se povrne in reče, da je zastavil uro.

»Aha«, se smeji Frančič. »Pojdite no, gospod Lahkoživec, še enkrat notri, da se dogovorimo.«

Zastavnik je bil ves preplašen, ko je zagledal te ljudi v svoji sobi. Nadzornik, ki ga je že dobro poznal, je šel k njemu.

»Hanov, vi ste od tega moža že večkrat kupili perilo in druge reči.«

»To ni res, gospod nadzornik.«

»Hanov, ne tajite — kaj je hotel gospod pri vas? Vi in on sta nas nalagala, in to je sumljivo. Ni res, vi ste kupili od njega. Tega seveda niste vedeli, da so bile stvari ukradene?«

Zastavnik spozna, da je najboljšje podati se.

»Res je, gospod nadzornik; ta mladi mož je pri meni prodal perilo, ker sem pa mislil, da je njegovo, sem je kupil. Ali je bilo res ukradeno? Tega bi si ne bil mislil.«

»In vendar je tako. Kaj je hotel nocoj pri vas?«

»Trdil je, da sem mu poslal svarilo in me je hotel pregovoriti, naj ga ne izdam. Očital sem mu njegovo nepoštenost.«

»Seveda — on vam je torej obstal, da so bile reči ukradene!«

Hanov je sprevidel, da se je vjel. »Tega ne«, je začel jecjaje, da popravi to napako, pa nadzornik mu reče ostro:

»Nobene besede več, Hanov; sedaj vemo dovolj. Ali imate še perilo, ki vam ga je ta mož prodal?«

»Ne.«

»Mislim sem si. No, z vami smo danes gotovi. Vi, gospod Lahkoživec, ste moj vjetnik. Spravite ga v stražnico, da ga potem zaslišim!«

Lahkoživec je sprevidel, da je brezuspešno se zoperstavljal in je še isti večer obstal vse. Ker mu stariši niso hoteli dajati mnogo denarja za njegovo lahkoživost, si je pomagal na drug način. Ko ga je Jelica zavrnila, jo je sovražil in sklenil se maščevati. Bisere je ukradel že v soboto zvečer iz predala. Ključ njegove omare je odprl tudi predal, v katerem so bili biseri. Za to skrivnost je že znal poprej, in večkrat je vzel gospodove denarje, kateri je mislil vsakokrat, da se je uračunal. Tudi bisere je hotel porabiti za-se, pa spomnil se je, da bi se lahko ovadil, zato se jih je hotel iznebiti. Ali na kak način? Kar se spomni Jelice — kaka lepa prilika se maščevati nad to ošabno lepotico. Vedel je, da se bo v nedeljo zoročila. Opoldan je šel po navadi v kavarno Alinger, da bi bral časnike, kar se spomni, da bi ji lahko pod-

Našim posojilnicam in za- drugam!

Do zdaj še naša gospodarska organizacija ni bila popolna; nobena naših zvez, ne »Zveza slovenskih posojilnic v Celji« — ne »Gospodarska zveza v Ljubljani« — ni imela centralne blagajne, da bi mogla gojiti denarni promet med zavodi, — to se pravi, sprejemati njih odvišne denarje in je zaobrestovati ter dajati hitro in brez stroškov kredit. Ta nedostatek, ki so ga drugod zveze že davno odpravile, delal je marsikojemu načelniku veliko skrbi. Vedno se čita o tatvinah itd. — v blagajni je pa mnogo denarja — in za denar je načelnik odgovoren — to mu je delalo skrbi. Še večje skrbi imeli so pa načelniki v slučajih, če treba mnogo izplačati, pa ni denarja; beračiti je bilo treba drugod, pri drugih posojilnicah; ko se je denar dobil, kar je trpelo vedno dolgo časa, bilo je navadno že prepozno — in s tem trpel je ugled posojilnice. To je tudi krivo, da so se hotele koroške slovenske posojilnice ločiti od nas in se pridružiti nemški zvezi, kar je vsekako naroden greh, ki se ne more nikakor odobravati, k večjemu le olepšati z izgovorom, da slovenske zveze niso popolne.

Po navodilu c. kr. poljedelskega ministerstva pričelo se je z novim letom 1903 pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani z medsebojnim prometom, ki se vrši, kakor pri zvezah v drugih deželah, v tekočem računu. S tem postala je »Gospodarska zveza« popolna; edina na Slovenskem more zadoščati vsem potrebam, ki se na zveze stavijo, — te so: 1. Revizija. 2. Pravna pomoč v vseh združnih zadevah. 3. Snovanje novih posojilnic in zadrug. Posredovanje za gospodarske potrebščine in kmetijske pridelke. 5. Centralna blagajna, medsebojni denarni promet. 6. Strokovni list »Narodni Gospodar«. Za vse te ugodnosti plačujejo udinje — posojilnice in zadruge: 1. glavni delež in pa vpisnino 1 krono; — to so vsi stroški, ki si je naložijo udinje »Gospodarske zveze«. »Gospodarska zveza« sama je podvržena reviziji, ki se je lani izvršila po naročilu c. kr. kmetijskega ministerstva, in je kakor znano, zelo častno izpadla.

S temi vrstami hoteli smo naše posojilnice in zadruge opozoriti, da jim ni treba več iskati pomoči pri nemških in laških zvezah, ker s tem bi le kršile našo gospodarsko organizacijo in nečuvveno škodile naši narodnosti.

Državni zbor.

Dunaj, 17. januarja 1903.

Obstrukcija.

Dasiravno niso mogli Mladočehi in Nemci dognati nikakega poražumljenja med seboj, so prvi vendar sklenili, da pripustijo, naj se obravnavajo predmeti, kateri so se postavili na dnevni red prve seje državnega zbora dne 15. januarja. Umaknili so Mladočehi svojih 60 nujnih predlogov mirnemu delu na ljubo. A napravil se je račun brez oštirja. Majhni dve strančici iz Češkega sta imeli tudi vloženi 19 nujnih predlogov, a teh niso hoteli umakniti ti radikalni Čehi: Klofač, Choc, Fresl itd. Cela zbornica se je na podlagi obstoječega pravičnega reda morala udati in pripustiti samo češke govore imenovanih poslancev, katerih seveda ni nihče poslušal. Fresl je govoril in obdeloval prazne klopi skozi cele štiri ure; njegovi tovariši so delali enako. Prva seja v četrtek, 15. jan., je trajala od 11. ure dopoldne do 6. ure zjutraj prihodnjega dne. Ponavljali so se med tem v zbornici burni prizori, včasih so radikalni Čehi ropotali, žvižgali in kričali, da nihče ni razumel svojega soseda.

In zakaj so vprizorili radikalci obstrukcijo? Pravijo: »Mi hočemo vreči Körberjevo ministerstvo.« A vsakdo ve, da je to zdaj nemogoče.

Pogodba med Avstrijo in Ogrsko.

V seji 16. januarja je naznanil dr. Körber, da se je med avstrijsko in ogrsko vlado po dolgih obravnavah sklenila pogodba. Trdil je, da je pogodba ugodna za obe državni polovici. Zastran uvažanja svinj iz Ogrskega, po katerih se je mnogokrat zasejala pri nas kužna bolezen, je posebej povdarjal, da bodo avstrijski živinski zdravniki na meji preiskovali ogrske svinje in uvoz zabranili tistim, katere so bolane. — Dokler ne predloži vlada cele pogodbe pred poslance, se ne more presoditi, jeli res za Avstrijo boljša kakor dozdajšnja.

Nov hrup v zbornici.

V petek, dne 16. jan., zjutraj ob polu 7. je podpredsednik Kaiser pretrgal sejo ter odločil, da se bo nadaljevala ob 10. uri. Ko je ministerski predsednik dr. Körber končal svoje poročilo o dogovorih z Ogrsko, so češki radikalci nadaljevali razpravo o svojih nujnih predlogih. Ob 4. uri popoldne, ko so govorili že o nekaterih predlogih, se vzdigne Mladočeh dr. Plaček ter očita podpredsedniku Kaiserju, da on ne spolnuje pravičnega reda. Tri pogrške zoper pravični red mu pred-

baciva. Prvič se je Kaiser pregrešil s tem, da ni pustil radikalnim Čehom, da bi smeli popravljati ugovore drugih poslancev, dokler se njim spoljubi, temveč da naj zadostuje k temu 10 minut. Drugič je spoznal Kaiser neko večerajšnje glasovanje kot veljavno, katero je bilo čisto nepravilno. Tretjič je protipostavno izjavil, da se je današnja seja ob polu 7. uri zjutraj pretrgala; on bi jo bil moral skleniti. Nemške stranke so strastno napadale govornika, medtem ko so mu ploskali Čehi. Predsednik Kaiser se je skušal izgovarjati med drugim s tem, da je že popolnoči 6 ur sedel na predsedniškem stolu, ker sta obolela predsednik grof Vetter in drugi podpredsednik dr. Žaček. Kajpa, da so odobrvali njegovo postopanje Nemci. Da bi sejo zaključil, kakor je zahteval dr. Plaček, tega ni hotel Kaiser storiti.

Sladkorna pogodba.

Pretečeno leto so sklenile v Bruselju skoro vse evropske države neko pogodbo zastran sladkorja, katera ima stopiti v veljavo že koncem meseca januarja 1903. Izdelovalci sladkorja so prejeli v Avstriji za sladkor, ki se je iz naše države izvozil, 18 milijonov kron letne nagrade iz državne blagajnice, da so mogli sladkor v zunanjih državah prodajati po nižji ceni, kakor se tam prodaja sladkor pridelan v drugih državah. Pa druge države so ravnale ravno tako; s premijami so podpirale svoje izdelovalce sladkorja. Vsled zgoraj imenovane bruseljske pogodbe so se vse prizadete države zavezale, da ne bodo več podpirale izdelovanja in prodajanja sladkorja v zunanje države s temi nagradami. Avstrijska država bi si s tem prihranila na leto 18 milijonov kron. Pa s tem stvar še ni končana. Nasledek te pogodbe bo ta, da se v Avstriji ne bo več pridelovalo toliko sladkorja kakor do zdaj. Kajti angleška država, katera je zahtevala odpravo teh sladkornih nagrad, bo skoro gotovo po nižji ceni kakor dozdaj dobivala sladkor iz svojih naselbin, katere ima po izvanevropskih delih sveta. Nasledek bo potem tudi ta, da se ne bo pridelovalo toliko sladkorne repe po Češkem in Moravskem kakor dozdaj. Tamošnji poljedelci bodo oškodovani jako občutljivo.

Gre se torej za to, kako se naj pridelovalci sladkorne repe odškodujejo. Tu si pa ne ve pomagati ne vlada, ne prizadeti krogi. Nekateri zahtevajo, teh 18 milijonov kron naj se kar meniči tebičič razdeli vsako leto med tiste, ki so dozdaj repo pridelovali, a je ne bodo več v prihodnje. To bi bila pa očitna krivica za tiste kmete, kateri se niso

vrgel skatljico pri čestitanju. Nato se poda k nji z veselim smehljačim licem, da ji izroči Judežovo čestitko. Skrivno pa zvito opazuje primeren prostor, kam bi skrnil skatljico, kar nekdo prinese lep jerbašček z rožami in Lahkoživc sklene porabiti ga za svoj namen. Mati njena je bila v kuhinji, sestričini zunaj; bil je torej z Jelico sam. Tu poprosi za malo vode za krepčilo. Ona gre, da mu spolni željo, in med tem skrije on skatljico z biseri v mah. Hudobnež pa še ni bil s tem zadovoljen. Za gospoda je imel še nekaj nujnih pisem pisati, pa gospod mu je rekel, da je nocoj, v soboto, prepozno, da pa bo on jutri ob treh popoldan sam pisal. Zvabil je torej Jelico v pisarno. Pride ona ob tako nenavadni uri in dnevu v pisarno, bo zbudila sum pri trgovcu, če bi pa njega ne našla, bi jo kdo drugi videl. Kakor hitro bodo pogrešili bisere, bodo iskali pri njej in — našli. Lahkoživc je poslal fanta k Jelici, naj ji reče: »Gospod Likavec me pošilja, da naj pridete radi preobilnega dela to in to uro k njemu!« Radi previdnosti je pa poslal nekega fanta z dežele, ki je bil s svojo sestro v mestu in zato niso oklici in vse nagrade v časnikih nič koristili, ker jih nikdo ni čital.

Nedolžnost Jelice je bila dokazana. Likavec je bil neutolažljiv in vedno si je očital, da je vsega kriv le on. Sam se je peljal z

vozom ponjo, da jo pripelje nazaj materi in ženinu.

* * *

Zopet je bila nedelja. V hiši Jelice čakajo s srečnim ženinom tudi drugi gostje. Danes se bo vršila zaroka.

»Danes hočemo pretrgano slavnost in veselje nadaljevati«, reče Likavec in stisne dekletu roko, »in jaz ter gospod nadzornik prosiva, če smeva tej slavnosti prisostvovati.«

Z veseljem je Jelica to dovolila. Od začetka je bila tiha, potem je pa postajala vedno veselejša.

Kako krasno in veselo je bilo. Vino in pečenka je polnila mize, daroval je vse trgovce, in ko so trkali na srečo mlademu paru, se je trgovec zavezal, da hoče nevesti preskrbeti balo in pomagati ženinu, da si postavi lastno delavnico. Jelica se hoče zahvaliti, pa trgovec reče: »Jaz sem vaš veliki dolžnik in nikdo naj me ne hvali in ne zadržuje. Jutri pridite zopet v trgovino in videli boste, kako vas bomo sprejeli.«

Potem je moral še nadzornik razložiti, kako je spravil na dan njeno nedolžnost in vsi zgrabijo za čaše in trkajo, da zvone in kličejo: »Živijo gospod Likavec, živijo gospod nadzornik!«

»Stojte«, zakliče nadzornik, »ne jaz, temveč nekdo drug zasluži, da mu kličete živijo!«

»Kdo pa?« kličejo začudeno od vseh strani.

»Kos časnika — brez tistega bi ne prišel nikdar na pravi sled!«

Zopet zazvene čaše in klici: »Košček časnika, gospod nadzornik in gospod trgovec naj žive! Živijo!« Vdova pa reče važno:

»Vidite, ljubi moji: vse pride na dan, le v Boga moramo zaupati, ker stari Bog še živi!«

Šmešničar.

Vse mu je zgorelo. Berač: »Gospodje, prosim kaj vbogajme, jaz sem pogorelec!« — Gost: »Ali imaš potrdilo od župana, da si res pogorel?« — Berač: »Ne zamerite, tisto pismo je tudi zgorelo!«

Slab izgovor. Ona možu, ki je prišel zelo natrkan domov: »Danes si se ga pa pošteno nasrkal; povej mi, kako se more človek tako napiti?« — On: »Gostilničarja sem tolažil, ker mu je gospodar zvišal najemnino.«

pečali s pridelovanjem repe. Pametneje bi bilo, da se zniža sladkorni davek za 18 milijonov kron; potem bi padla cena blizo za 20 vinarjev pri kili; sladkorja bi se vsled nižje cene več zavživalo in repni pridelovalci bi mogli zopet repo pridelovati in prodajati. Ta način bi bil na korist tudi tistim krajem, kjer se sladkorna repa dozda ni pridelovala. — Ker se že bliža konec meseca januarja, bi bilo nujno potrebno, da se državni zbor peča s to sladkorno zadevo; radikalni Čehi pa so prepričani, da več koristijo svojim volilcem, če obravnavajo svoje nujne predloge. Govorilo se je sicer po zbornici, da umaknejo Klofač in tovariši svoje predloge za toliko časa, da se reši ta sladkorna zadeva; a gotovo še to ni, vsaj danes, 16. januarja ne.

Podpora občinam, prizadetim po toči in mrazu.

Poslanec Žičkar in tovarši so vložili v seji dne 15. januarja nujni predlog, naj se dovoli državna podpora občinam: Loke pri Planini in Sv. Kristofu pri Laškem trgu. Obe občini sta v veliki sili zavoljo uim, katere so ju zadele pretečeno leto po mrazu, deževju in toči. Če ne pride država na pomoč, je lakota neizogibna.

Obstrukcija prenehala.

V soboto, dne 17. t. m. je prišel zopet grof Vetter v zbornico ter prevzel predsedstvo. Takoj se je začel pogajati z obstrukcionisti. In posrečilo se mu je doseči uspeh. Češki radikali so privolili, da se hitro rešijo vsi njihovi nujni predlogi, le enega si hočejo obdržati, in sicer naj pride za predlogom o bruseljski sladkorni pogodbi na vrsto. To se jim je privolilo in tako se je že v soboto začelo prvo čitanje zakonskega načrta glede bruseljske sladkorne pogodbe.

Politični ogled.

Pogajanja med Čehi in Nemci so se razbila zadnji torek. Čehi so rekli, da se ne morejo posvetovati o ministerskem predlogu, ker se ne priznavajo češkemu jeziku enake pravice kot nemškemu in ker se po istem predlogu hoče razcepiti Češka. Ministrski predsednik je na to odgovoril, naj se vsaj pogovarjajo sploh o spornih rečeh na Češkem, četudi ne na podlagi njegovega predloga. Da je dr. Koerber tako prijenljiv, razžalilo je tako hudo Nemce, da so izjavili, da se ne marajo več pogajati. S tem so pogajanja razbita in dr. Koerber mora premišljevat, kaj bo sedaj!

Cesarjev razglas? Lvovski dnevnik »Przedswit« priobčuje baje iz povsem zanesljivega vira, da misli cesar Fran Josip z ozirom na razorano parlamentarno stanje izdati razglas na svoje narode, ki se neki glasi tako-le: »Mojim dragim narodom! Dal sem Vam pravice, katere hočem ohraniti zvesto in pošteno, tej svoji dolžnosti sem pripravljen žrtvovati vse, razun blaginjo države. Žalostno stanje stvari v zastopstvu naroda, zlasti v zadnjih letih, pa me sili, da za obrambo pravic, katerih skupnost mi je pri srcu, ukrenem potrebne korake. Naročil sem torej svoji vladi, da mi predloži v najkrajšem času načrt premembe dosedanjega reda za parlamentarne razprave, a za to premembo bo podlaga: reforma volilnega reda za državni zbor in deželne zbornice, ki bo odgovarjala duhu časa. Po resnem proučenju teh predlogov podelim jima Svoje cesarsko potrdilo.« — K temu pripomnja poljski list: Onega dne, ko se tak cesarjev razglas pojavi na zidovih Dunaja in deželnih glavnih mest, oddahne se svobodneje vsa Avstrija.

Avstrija in gibanje na Balkanu. Nemški listi so jako oplašeni nasproti poročilom, da Avstrija namerava v najkrajšem času s svojimi četami zasesti Sandžak-Novibazar in tudi pokrajino do Mitrovice. V slu-

čaju, da se spomladi prično novi nemiri v Makedoniji, bi bila Avstrija, kakor zatrjujejo ta poročila, po berlinski pogodbi v to opravičena, ker bi se bilo bati, da se vstaja ne razširi v Bosno in Hercegovino. Nemci se pa boje, da tiči za to namero Rusija, ki hoče okrepiti slovanski živelj v Avstro-Ogrski in s tem doseči, da se Bosna in Hercegovina priklopita naši državi. Nemci kriče, da se tako namerava pomnožiti moč Slovanov v državi. Koliko je resnice na teh poročilih, se ne ve. Politiki spravljajo s to zadevo tudi v zvezo naredbo, da se vojaške čete lahko tudi nastanijo v šolah, in pravijo, da je za tako pomikanje avstrijske armade proti jugu že vse pripravljeno. Iz Sarajevga pa prihajajo ravno nasprotno vesti, da sta se grof Lamsdorf in grof Gulochowski sicer dogovorila glede predrugačenja Bosne in Hercegovine in da je Rusija pripravljena privoliti v to, da si Avstrija Bosno in Hercegovino popolnoma prisvoji. Avstrija se pa mora zavezati, da ne napravi nobenega koraka dalje proti Novemu Bazaru. Vse to pa bi se imelo zgoditi šele potem, ko bodo izpeljane spremembe v Makedoniji in Stari Srbiji.

Makedonske zahteve. Bolgarski dopisnik lista »Kölnische Zeitung« je imel te dni pogovor z nekim načelnikom makedonskih ustašev. Makedonec je rekel dopisniku, da ne pričakujejo Makedonci prav čisto nič od sprememb, katere je spravila turška vlada na papir. Koj v spomladi se zbero zopet makedonske čete, katerim prihite na pomoč bolgarski bratje. Bolgarski knez je prešibek, da bi zamogel ubraniti to gibanje in gotovo je, da prihiti ustašem na pomoč vsaj jedna tretjina bolgarskih častnikov. V Bolgariji je to dobro znano in zato skrbi že danes Bolgarija, da bode pripravljena na vse slučaje. Iz Carigrada pa se poroča, da je Turčija že sklenila pogodbo za nabavo 200.000 pušk Mauserjevega sistema.

Dopisi.

Kapela pri Radgoni. (V pojasnilo.) Na dopis v Vašem cenjenem listu od dne 8. t. m. št. 2. od Kapele, prosim, da objavite sledeče pojasnilo:

Da ljudstvo moje gostilno rado obiskuje, je res, in me veseli, da se tako ravna po geslu: »Svoji k svojim«, katero geslo bi pač naj povsod veljalo.

Ni pa moja krivda, če nekateri ljudje ob nedeljah po rani službi božji zaostajajo nekoliko delj časa v moji gostilni. Saj se vendar ne more zahtevati, da bi brez vzroka podil koga iz hiše. Na verske dolžnosti opominjalo pa se je od moje strani še do sedaj vedno, in bode to tudi v bodoče moja skrb, da bi pa koga vlačil v cerkev, to pa prosim, gospod dopisnik, vendar ni moja dolžnost.]

Da pa ima mesar g. Kaidič v tem času nemški napis na moji hiši, tega jaz niti vedel nisem, ker je imel dosedaj edino le slovenski napis. Da se to odstrani, bodem poskrbel. — Z najodličnejšim spoštovanjem Vam popolnoma udani Anton Divjak, gostilničar in občinski predstoj. v Radencih.

Sv. Andraž v Slov. goricah. (Nova zadruga.) Pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah se je ustanovila zadruga za rejo bikov. Ime zadruge je: »Zadruga za rejo bikov pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah, okraj Ptuj, vpisana zadruga z omejenim poroštvom.« Zadruga ima svoj sedež pri Sv. Andražu v Slov. gor. ter obseže občine Sv. Andraž v Slov. gor., Andrenci in Smolinci. Njeni namen je, povzdigniti govedorejo s tem, da se v zadostnem številu skupno nastanijo in redijo sposobni plemenski biki marijadoljskega plemena. Predstojništvo je sestavljeno iz 6 udov in 3 namestnikov. Izvoljeni so: Gregor Druzovič, načelnik; Franc Ilešič, načelnika namestnik; Jurij Strah, tajnik in blagajnik; Franc Čuček, Martin Zorko, Martin Gernim,

odborniki; Tomaž Toš, Lovrenc Hrga, Leopold Suhač, odbornikov namestniki.

Eden opravljeni delež znese 10 K, pristopnina 2 K, letnina za vsako v letni združni spisek vpisano kravo in telico 1 K.

Razsodnja je sestavljena iz 3 udov in 2 namestnikov in so izvoljeni: Jožef Jurančič, Jurij Vogrin, Konrad Suhač, odborniki; Anton Repič in Alojz Lovrenčič, odbornikov namestniki.

Dosedaj je pristopilo 21 udov.

Št. Ilj pri Velenji. (Razni spomini.) Malokedaj nastavi kdo pero iz naše male doline. Tudi jaz ne poročam kaj veselega. Umrl je nagle smrti nepreviden s sv. zakramenti tukajšnji posestnik V. V. Kar izbruhnul je kri čez usta in bil je mrtev. Bodi mu zemljica lahka! Nagle, nepravidene smrti, reši nas Gospod. — Poročam vam, dragi bralci »Slov. Gospodarja«, o naši velenjski pošti, katere hitrost je povsod znana. Pričakoval je tukajšnji posestnik D. brzjav iz Ptuja. Dne 3. t. m. oddan je bil v Ptuj ob 8. uri 30 m. zjutraj, došel v Velenje ob 8. uri 40 min., ob 4. uri popoldne 4 kilometr. dalje iz Velenja pa je priromal v Št. Ilj. To je hitrost brzjava! — Oglejmo si še nekoliko naše uradovanje pri političnih oblastih; dne 20. maja preteklega leta je uničil mraz po nizkih vinogradih skoraj ves pridelek. Kmetje so naznanili škodo, katera se jim je zgodila; škoda se je primerno cenila, zdaj v jeseni so tudi dobili izdatno podporo, potem pa izkaz za odpuščene davke. Le samo to obžalujemo, da vse le v blaženi nemščini, katere ne razumemo. Zakaj se imenuje okrajno glavarstvo Slov. Gradec, uraduje pa popolnoma nemški! Gospod komisar je popolnoma nezmožen slovenskega jezika, in mora imeti tolmača pri uradnih dnevih v Šoštanj in Velenju, drugače se ne more sporazumeti s strankami, kateri so le Slovenci. Vprašam vas, gospod urednik, ali so uradniki zares zaradi ljudstva in kdo jih plačuje. Pa oglejmo še dalje naš okrajni šolski svet v Šoštanju, v katerem sedijo vsi gospodje Slovenci, med njimi tudi gospod deželni poslanec. Vsak bi mislil, tukaj se uraduje slovenski, pa žal, ravno nasprotno, vse uloge, katere se pošiljajo prebivalstvu, so nemške. Ljudstvo jih ne razumi in pošilja nazaj. Tudi na občine in krajne šolske svete, večinoma vse v blaženi nemščini! S tem opozarjamo gospoda okrajnega glavarja, kakor tudi gospode župane in načelnike krajskih šolskih svetov, da storijo vendar enkrat temu konec. Naj vendar oblasti zvedo, da tukaj bivamo Slovenci.

Iz Kozjega. (Razne novice.) Dne 12. prosinca je zapadel srednjeveliki sneg in nastopila je huda zima in veseli čas kolin in gostij. Mnogo klobas se bode napravilo z dvema koncema. Čujte, kdo pa ima več koncev kot klobasa? Sveder, ker ima celo tri. — Umrl je dne 18. prosinca na Veterniku pri Kozjem staroznani »Pavlek« v 84. letu svoje starosti. Bil je nekaj vnet tabakar. Z njim je menda izumrl pri nas zelo zanimiv mož — zadnji tabakarski tihotapec; o njem bi se dalo veliko opisati, pa to naj izostane. Umrl je v lepi starosti, naj v miru počiva! — Več kmetov in vinogradnikov v kozjanskem okraju prosi potovalnega učitelja Ivana Bele-ta, da naj nam naznani svoj prihod v »Slov. Gospodarju« oziroma v »Našem Domu«, kedaj namerava pouk vršiti v omenjenem okraju in na katerih mestih, da bi vedeli in se pouka o vinarstvu in sadjarstvu lahko udeležili v obilnem številu. Prosimo! — Naše c. kr. okrajno glavarstvo v Brežicah opozarjamo, da naj nam za letošnji vojaški nabor pošlje slovenske pozivnice — ne pa samo nemške. Saj smo na Slovenskem, ne na Nemškem. Ako bi pa nas c. kr. okr. glavarstvo prezrlo, bo marsikatera pozivnica romala nazaj v Brežice po slovenske, in tudi še drugod si bomo vedeli pomagati. Mi smo slovenski narodni fantje!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebna vest. G. Vladimir Maček, sin g. Janeza Mačeka, kr. vladnega inženirja v Zagrebu, rojenega štajarskega Slovenca, je bil dne 10. jan. t. l. na vseučilišču v Zagrebu promoviran doktorjem prava.

Poroke. V Ljutomeru se je poročil g. učitelj Fran Čeh, z gospico Angelo Vršičevo. — V Ljubljani se je poročil g. Fr. Dolenc, prej trgovec v Mariboru, z gđ. Marijo Hofbauer. Bilo srečno!

Iz pošte. Poštarica v Pristovi, Ana Teršek je prestavljena v Radegund. — Kot poštni oficial v Maribor pride g. Oskar Uršitz iz Černovic.

Mariborske novice. V nedeljo, dne 25. t. m. bo uprizorila »Čitalnica« narodni igrokaz s petjem »Divji lovec«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Goliatovo moč ima ključavničarski pomagač Jožef Cvetko. Cvetko se je pretekle dni enkrat pošteno napil in začel delati nemir, policaji pa so ga vtaknili v luknjo. To mu ni ugajalo in Cvetko se je upiral. V kajhi so mu dali trdno okovje na roke in centimeter debelo verigo na noge in roke. A komaj so se krotilci odstranili, naredil je Cvetko — ruk, in verige ter okovje je ležalo na tleh. Ko so ga vnovič uklenili, Cvetko ni več poskušal svojih moči. — V Mariboru je danes velikanska zima. Človek si kar ne upa na ulico. Toplomer kaže 15°R pod ničlo. — V nedeljo so mil. g. knez in škof dr. Mihael Napotnik blagoslovili kapelico v novem okrožnem sodišču. Po blagoslovu so imeli slovenski in nemški nagovor, potem pa služili tiho sv. mašo. — V torek, dne 20. t. m. zvečer so se užgale saje v dimniku Ogrižekovem v graškem predmestju. Prišla je požarna bramba, a ognja v dimniku ni bilo več videti.

Notar dr. Radey. Višje sodišče za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu in notarska zbornica v Celju, sta izrekla, da je bivši notar dr. Franc Radey v Mariboru slaboumen in mora biti pod kuratelom. Proti temu sklepu je dovoljen še priziv.

Za gozdarja pri grafu Attemsju v Slov. Bistrici je imenovan gozdni geometer g. Emil Weingrl.

Omikan nemški uradnik. Politični komisar pri okrajnem glavarstvu v Ljutomeru Zoffal je zmerjal slovenskega mladeniča s »svinjjo«. Mladenič ga je hotel tožiti, a tedaj je spoznal uradnik svoj prestop in prosil slovenskega mladeniča odpuščanja.

Roki za plačevanje davkov. Za prvo četrtletje se morajo odrajtati: 1. zemljiški, hišnorazredni, hišnoobrestni davek in petodstotni davek za nove hiše kot prvi mesečni obrok do 31. jan., kot drugi do 28. febr., kot tretji do 31. marca. 2. Splošni prihodninski davek podjetij, ki morajo polagati račun do 1. jan. Ako se davek vsaj najmanj 14 dni po nastavljenem roku ne odrajta, nastopijo navadne kazni.

Zveza slovenskih štajarskih učiteljev in učiteljic se je ustanovila dne 6. t. m. v Celju. Predsednikom »Zveze« je bil izbran nadučitelj Armin Gradišnik.

V Rogatcu razsaja med otroki nalezljiva bolezen skralica in je vsled tega šola za devet dni zaprta.

Iz Ribnice na Pohorju. Tukaj v vasi je bil v kratkem času trikrat ogenj v dimniku, pri Janezu Zapečniku, pri Tandlerju in pri gornji Fukshoferjevi krčmi. Le ta zadnji bi bil lahko v veliko nesrečo, ker je hiša tik cerkve in se je ogenj prikazal med opravilom ob 10. uri. Ljudje so se začeli gibati v cerkvi, vendar so se še o pravem času pomirili, da ni bilo nobene nesreče. Ne vemo, kdo je temu kriv. Treba bode bolj paziti, da se ne vname katera škodljasta streha, ker bi bila potem lahko velika nesreča. — Orožniki imajo veliko skrb, da bi dobili okoli 20 let starega nevarnega Pavliča, ki je iz maren-

berške »kajhe« vsel, ter zdaj tukaj posebno po Arlici ljudi nadleguje in krade. Skrbnim orožnikom se še ni posrečilo tička vjeti, pa dolgo ne bo mogel po zimi okoli letati, se bode že vjel v zanjke.

Zahvalo in priznanje je dobil vpokojeni gosp. Simon Strenkl, učitelj v Središču od tamošnjega krajnega šolskega sveta, kakor tudi od ormoškega okrajnega šolskega sveta za njegovo dolgoletno neumorno delovanje v javni šolski službi.

Častno darilo. G. Janez Rotner p. d. Bočar, vrl kmet v Laznici pri Mariboru, je dobil od ministerstva za poljedelstvo častno nagrado 70 K, ker je prvi med tukajšnjimi vinogradniki začel svoj vinograd zasajati z ameriškimi trtami. Kmetje, storite tudi vi tako, kajti trud in denar se vam stoterno povrne, kakor povsod vspehi pri na novo zasajenih vinogradih kažejo.

Slovenji Gradec. S 29. prosincem t. l. se je pri poštnem in telegrafskem uradu Slovenjgradec nastavl pismonoša za kraje Gornje in Spodnje Podgorje, Sv. Nikolaj, Dobrova, Staritr, Raduše, Remšnik, Repnik, Sv. Martin, Golavabuka, Turška vas, grad Gallenhofen, Lehen, grad Lehen in Gradiška. Poštni nabiralnik se postavi v Starem trgu, Spodnjih Podgorjah, pri Sv. Nikolaju, v gradu Gallenhofen in Gradiški.

Uzmovič v cerkvi. Minoli petek vlomil je v kapelski cerkvi nek uzmovič v nabiralnik za uboge Uzaljen nad ponesrečenim božjim ropom, vzel je z obhajilne mize prt — menda za brisanje solz kesanja, ka-li?

Ptujske novice. V Ptujju primanjkuje stanovanj za družine. Kdor ima denar lahko, gre z njim v Ptuj zidat. — Dne 13. t. mes. je umrla v Mariboru mati ptujskega župana, gospa Marija Ornik. — Dne 13. t. mes. je prišla Marija Lovrenčič iz Vurberka k Malekovim v Kaniži pri Ptujju ter ostala tam do 15. t. mes. Ta dan je šla Malek iz hiše po opravkih, a ko pride nazaj, našla je Lorenčičko mrtvo.

Celjsko sodišče je izdalo teralico za Marijo pl. Terczy, ker je obdolžena, da je v Laškem trgu ogoljufala gospo Fiala. Terczy je nemara sedaj že v Argentini.

Okrajni zastop celjski bo pobiral za l. 1903 po 26% okrajnih doklad.

Celjski porotniki. Za prihodnje prototniško zasedanje so izzrebani kot porotniki: Altziebler Mihael, pl. Bacho Franc, Benčan Matija, Birkmaier Anton, Ehiba Ant. Eichberger Anton, Filipič Dr. Ludvig, Gollitsch Dr. Eduard, Hasbaum Franc, Hočevar Josef, Hercmann Josef, Hrepeunik Mathias, Janič Vincenc, Jesenko Dr. Gregor, Jošt Franc, Kapla Anton, Kolenc Anton, Korošec Franc, Kovačič Andreas, Kos Anton, Lachnit Gustav, Lichtenegger Viktor, Ludvig Jakob, Mahr Franc, Makesch Josef, Mörtl Karl, Medved Avgust, Pacchiaffo Franc, Putan Lukas, Rebušek Josef, Sabukošek Josef, Schwab Dr. Anton, Scheuermann Heinrich, Senica Maks, Skoberne Georg, Soter Karl, Srimc Josef, Tabor Rudolf, Treo Kaspar, Tschantsch Anton, Urško Martin, Vavken Janko, Valenčak Josef, Waland Alojs, Zangger Robert, Cunder Feliks. Nadomestni porotniki: Artl Josef, Baš Lorenc, Costa-Kuhn Adolf, Derganc Peter, Ferjen Karl, Gaischek Anton, Gregl Anton, Hofman Janez, Hrašovec Dr. Jurij, Hočevar Milan, Jabornegg pl. Arnfels Dr. Heinrich, Jarmer Josef, Jossek Janez, Kager Konrad, Klarrer Adolf, König Josef, Korošec Janez, Krell Josef, Kuster Otto, Lang Rudolf, Lončar Franc, Leskošek Jakob, Makeš Karl, Maloprou Anton, Matič Josef, Mossmann Franc, Negri Dr. Eugen, Patz Anton, Premšak Dr. Franc, Ravnikar Janez, Sabukoschegg Karl, Schribar Franc, Schwab Vikt., Schurbi Dr. August, Serneč Dr. Josef, Smekal Josef, Šuklje Dr. Heinrich, Strauss Georg, Tabor Josef, Terschek Janč, Tratnik Markus, Vanič Karl, Vollgruber Franc, Vrečko Dr. Josef, Wrenschagg Jos., Collner Egidi, Cvetko Josef.

Celjske novice. Za zasebno deklisko meščansko šolo v Celju je dovolil okrajni zastop celjski znesek 500 K iz okrajne blagajne. — Dne 17. t. m. je priredila slovita češka umetnica na gosli, Mařenka Herites, koncert v Narodnem domu. Koncert je bil dobro obiskan, in občinstvo je bilo očarano po njeni umetnosti. Umetnica je stara še le 18 let, a njeno ime je že svetovno znano. Pri koncertu je sodelovala s samospevi tudi gospica Minka Moosova, ki je dobro izsolana pevka. Na glasovirju je spremljal g. Lajovic. — Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj si je zopet izvolilo svojim predsednikom gosp. Armina Gradišnika.

V Vojniku nameravajo ustanoviti nemški otroški vrtec — seveda za slovenske otroke. Od vseh strani nas hočejo ponemčiti.

Iz sodne dvorane. Sodnijski sluga pri okrožnem sodišču v Mariboru, Ivan Jug, je moral rubiti pri posestniku Jos. Beraniču na Tezni. Beranič pa si tega ni dal dopasti in je siloma branil Jugu, da izvršuje svojo nalogo. Tudi žena Beraničeva je vskipela ter začela Juga tepsti in dolžiti, da je 2 kroni ukradel. Za to bosta Jožef Beranič šest mesecev, njegova žena pa tri mesece kašo pihala. — Neki Anton Schmidt v Celju je o zadnjih deželnozborskih volitvah dvakrat oddal svoj glas za nemškutarskega kandidata Stallnerja. G. Schmidt pa morda ni vedel, da ne sme na tak način dvakrat kazati svojega nemškutarskega mišljenja, kajti še bahal se je po mestu, da on — Schmidt — je največi Celjan, ker je dvakrat volil Stallnerja. Ali prišel mu je za pete paragraf. In sodišče je po zahtevi tega paragrafa spoznalo, da je g. Schmidt zakrivil volilno sleparijo ter mu prisodilo celih — 24 ur strogega zapora.

Pri ponočevanju je bil ubit kmetski fant Franc Rus. Franc Golob iz Budine je prišel v Zabovce vasovat ter se tamkaj sešel z Rusom in Jožefom Koscem. Skraja so bili dobri, potem so se svadili in Golob je Rusa trikrat dregnil z nožem v goltavec. Rus je hitel k bližnji hiši, da bi mu zvezali rane, pred pragom pa se je zgrudil in kmalu na to izdahnul.

V šentlenartskem sodnem okraju v Slov. goricah se je slovensko uradovanje precej na slabem. Sodnija, odvetnik in notar še mnogo preveč nemškutarijo in s tem ljudem nadlego delajo; ljudje morajo z nerazumljivimi nemškimi pismami okoli hoditi in tolmače iskati, kateri jim naj pisane skrivnosti razodevajo. Posebno pa notarju ne diši slovensčina. Le redko kdaj naredi kako slovensko pismo, če ga stranke k temu prisilijo, navadno pa je vse od njega nemško. Ljudje bi naj zahtevali, da notar slovenski piše, slovenske zapuščinske razprave dela, da vsak doma lahko svoje pisme bere; če pa nebi hotel slovenski pisati, pa naj odidejo, saj je več notarjev in odvetnikov; če bodo ljudje tako storili, bo se hitro slovensčina privadil. Ravno tako bi se naj tudi na sodniji in pri odvetniku zahtevalo slovensko uradovanje. Uradi so za to, da ljudem pomagajo, ne pa da ljudem nerazumljive pisme pošiljajo.

Iz Ljutomera nam pišejo: Šolska tombola, katera se je vršila po vsakoletni navadi na dan sv. Treh kraljev, se je prav dobro obnesla. Gostilniški prostori g. Vaupotiča so se za ta večer skazali premajhni. Ker se je za nakupovanje dobitkov nabralo 59 K 70 h in je bilo 42 dobitkov darovanih, imeli so prireditelji tombole samo 40 K stroškov, tako da je preostalo čistega dohodka 196 K, kateri se je porabil za nakupovanje učnih sredstev, kakor knjig, zvezkov, pisalnih in risalnih potrebščin ubožnim otrokom Franc Jožefove šole. Vsem darovalcem denarnih prispevkov in dobitkov, kakor sploh vsem podpornikom te tombole pa izrekajo prireditelji v imenu ubogih otrok najiskrenejšo zahvalo s posebno prošnjo, da bi dosedanji podporniki in dobitniki ostali naši šoli še nadalje blagohotno naklonjeni.

V **Rajhenburgu** bode v četrtek, dne 29. januarja 1903 nov veliki živinski sejem, h kojemu se vabijo vsi kupci in prodajalci.

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg pšenice 16 K — v, rži 14 K — v, ječmena 13 K 50 v, ovsa 14 K 40 v, koroze 14 K 40 v, prosa 15 K 40 v, ajde 17 K 40 v, fižole 20 K. — Na Dunaju: 50 kg pšenice 8 K 80 vin., rži 7 K 20 vin., ječmena 7 K 25 vin.

Cerkvene stvari.

Iz **Sv. Gore** pri Gorici se nam javi, da se je na god sv. Antona Puščavnika postavil na ondnotnem pokopališču lep nagroben spominek frančiškanku o. Feliksu Podbregar. Pokojnik je več let neumorno deloval kot govornik v Nazaretu v Savinjski dolini. Za radovoljne doneske za spominek se najljubneje zahvaljuje predstojništvo sveetišča.

Duhovniške vesti. Č. g. Miroslav Horvat, mestni kapelan v Ptuj, je imenovan vikarjem istotam. Mestnim kapelanom v Ptuj je imenovan č. gosp. Ferdinand Pschunder, doslej kapelan v Grižah. Predstavljeni so č. gg. kapelani: Palir Jakob iz Selnice ob Dravi na Ptujsko goro, Ivan Lorbek iz Cirkove v Selnico ob Dravi, Melhijor Zorko iz Leskovca v Cirkovce, Jožef Vodusek iz Rajhenburga v Št. Pavel pri Preboldu, Ivan Jelšnik iz Št. Martina pri Slov. gradu v Griže.

V **frančiškanski cerkvi v Mariboru** se bo vršila prihodnja nedeljo dne 25. t. m. cerkvena slovesnost Marije Matere milosti, v spomin, da se njena podoba, ki je sedaj na glavnem oltarju frančiškanske cerkve, časti že 156 let.

† **Jurij Žmave.** Pokop č. gosp. Jurija Žmave se ni vršil v nedeljo, ampak v ponedeljek, dne 19. t. m. na Remšniku.

Društvena poročila.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali: č. g. Martin Osenjak, župnik 10 K; č. g. Martin Medved, župnik, skupaj 100 K; nabralo se je pri odhodnici g. Al. Leskovarja v Črni gori pri Ptuj 18 K 2 v; Terezija Šalamun 1 K; Goth. Fermé, kaplan 10 K; Simon Wutt, c. kr. davkarski kontrolor 2 K; Fr. Pišek, kmet 5 K; Franc Hrti, župnik 4 K; iz zapuščine Dr. Muršec, Ciril-Methodovo društvo 20 K. Vsem darovalcem in darovalkam kličemo v imenu revnih dijakov: Bog plati!

Streleške večere priredita «Slovenska čitalnica» in «Športno društvo» v Mariboru tudi letos. Prvi večer je v torek 27. t. m. Vabijo se vsi udi in prijatelji teh lanskih streleških večerov.

Desetletnica gasiln. društva pri Sv. Križu na Murskem polju. Dne 26. majnika 1892 je visoko ces. kr. namestništvo v Gradcu ustanovitev prostovoljnega gasilnega društva v Križevcih dovolilo in pravila potrdilo. Vsled tega se je tudi dne 12. junija 1892 v Križevcih ustanovilo gasilno društvo za občine Križevci, Boreci, Iljaševci, Ključarovci, Logarovci, Staraves in Grlava. Ker pa so že leta 1893 pridružene občine odstopile od križevskega gasilnega društva in postale samostalne, obhaja zdaj gasilno društvo v Križevcih desetletnico svojega obstanka in se pri tem spominja vseh dobrotnikov, kateri so temu društvu za njegov obstanek s svojimi darovi kaj pripomogli. Ker je bilo omenjeno društvo zavoljo odstopa navedenih občin s precej izdatnimi stroški prizadeto zavoljo društvenih potrebščin, se je društvo moralo večkrat obračati s prošnjo do svojih sosodnih občin in tudi do drugih dobrotnikov. Zato pa vsa čast in hvala gosp. Ozvaldu

Hönigmann, trgovcu v Križevcih, ker je že on od začetka in tudi vsakokrat, kedarkoli je bilo potreba, društvu izdatno pomagal in ga podpiral, za kar se mu izreka prisrčen: Bog plati! — Društvo se tudi spominja naših vrlih dobrotnikov, gospodov Ljutomeržanov, kateri so s svojimi prispevki za društvene namene, posebno pa za gasilno društvo veliko storili in žrtvovali. Zato hvala jim! — Srčna radost prešine prsa vsakemu domoljubu, ko gleda, kako se čim dalje bolje razširja med rojaki našimi zavest, od kar so nastala med nami razna društva. Vse to je zvršila v kratkem času silna moč društev, ki nam je vzbudila ljubezen do mile naše domovine. Zatorej nas mora to vsposodbujati, da se držimo zvesto in vztrajno našega delovanja v naših društvih ter si prizadevati, da se skazemo hvaležni pri vsaki priložnosti, kadarkoli je treba; v to pomozi Bog! — J. R.

Gornja Radgona. »Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni« izvolilo si je za tekoče l. 1903 sledeči odbor: G. Oton Ploj, c. kr. notar v Gornji Radgoni, predsednik, č. g. Jos. Lončarič, kapelan pri Sv. Petru v Gornji Radg., podpredsednik, g. Janko Čirič, organist v Gor. Radg., tajnik, g. Jan. Pelcl, veleposestnik v Policah, blagajnik, g. Leop. Zemljič, posestnik v Črešnjevcih, knjižničar, g. Fr. Horvat, slikar v Gor. Radg., odbornik, g. Vekoslav Mauko, slik. pomočnik v Policah in g. Fr. Wolf, mladenič v Policah, namestnik. — Novi odbor je sklenil, da priredi dne 15. februarja t. l. veselico z gledališko igro, tamburanjem in petjem ter s šaljivimi prizori. Prosimo torej vrle sosede, naj blagovolijo pohiteti v našo sredino omenjenega dne. Na svidenje!

Posojilnica v Križevcih je veljavno spremenila § 4 pravil, ki se glasi zanaprej tako-le: V zadrugo se jemljejo osebe, prebivajoče v župnijah Sv. Križ, Veržej, Mala Nedelja, Sv. Jurij na Ščavnici in Kapela, ki se morajo vezati s pogodbami. Kdor želi vstopiti, mora se oglašiti pri načelnstvu, katero dovoljuje ali pa odreka vstop. A prejem zadružnika zadobi šele tedaj pravno moč, kadar je podpisal pismeno izjavo, da vstopi v zadrugo, vplačal določeni delež ter se vpisal v imenik zadružnikov. — Gori imenovana posojilnica obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%. Posojila obrestuje po 5 1/2%. Uradne dneve ima vsako nedeljo ob 8. uri predpoldan, izjemno le popoldan ob 2. uri. Načelstvo bode pri sprejemanju novih članov postopalo prav previdno, sprejemali se bodo taki člani, ki so vpoštevani kot marljivi, pridni in pošteni gospodarji, naj si tudi imajo malo premoženja; ne pa take, kateri so na glasu kot pijanci, pretepači in zadolženi ter slabi gospodarji. Taki bi le delali prej ali slej zgago in sramoto, tako, da bi se jih moralo izključiti iz zadruga. Nima nič pa tudi ne razume nikakoršne kreditne vrednosti. Ni nam mogoče predočiti v celotnem obsegu vse ono grozno zlo, katero nam je povzročil nesmiselni gospodarski liberalizem. Prihodnje generacije šele bodo občutile smrtni udarec. A vendar čutimo živo in s strahom opazujemo sedanjo bedo, žrtve kapitalizma v delavstvu. Eminentni družabni delavec pa je kmetovalec. Nadvlada nenasitega mamona, kapitalizma, je najhujše vdarila kmetovalca, a ne samo vdarila, temveč že ubila. V moralnem oziru dosega posojilnica svoj namen s tem, da vzbuja in neguje v ljudstvu veselje do varčevanja, zapreka lahkomišelnosti; ustvarja s tem, da spaja v sebi posameznike v skupnost, neko svobodo, družabno neodvisno celoto, katera si je svesta svojega ponosa, skrb za občini blagor in krščansko medsebojno ljubezen po reku: »Jeden za vse in vsi za jednega!« — Anton Slavič, načelnik.

Dobrna pri Celju. Že dolgo ni bilo ničesar slišati iz Dobrne. — Morebiti se je komu zdelo, da se je ohladila topla voda dobrnskih toplic, in da so se ž njo vred ohladila tudi narodno čuteča srca dobrnskih Slovencev. Nikakor ne! Voda izvira še vedno

enako topla, narodna srca so postala celo toplejša, kar je pokazal zadnji občni zbor «Bralnega društva». To bi morali biti navzoči in videti s kakim veseljem se je poslušalo poročilo odborovo v uspešnem in plodovitem delovanju društva o lanskem letu. — Bilo je pa tudi res veliko, kar je storilo društvo v povzdigo omike, v izobrazbo in zabavo. Ravno lansko leto je imelo društvo polne roke dela, da je zmagalo vse, kar ga je doletelo, ali kar je začelo samo. V začetku leta bilo je brez svojih prostorov, a sedaj ima čitalnico, da je je veselo. Postavilo si je lasten gledališki oder, izučilo si domače igralce, pomnožilo in uredilo si knjižnico, katera se prav pridno rabi. Izposodilo se je 845 knjig leposlovne in podučne vsebine ter nebroj časnikov. Najveselejše v celem poročilo je pa bilo gotovo to, da ste se lansko leto ustanovile «Zveza mladeničev» in «Zveza deklet». Od tistega trenutka je tudi v društvu vse drugačno življenje in gibanje. Tudi ustanovna slavnost «Zvez» je bila najsjajnejša v preteklem letu. — Odbor je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, da je povzdignil društvo, in reči se mora, da je imel spretne roke, da se mu je vselej posrečilo združiti s poukom zabavo in narobe. Da se bo to v prihodnje še lažje doseglo, prenapredila so se društvena pravila, v kolikor je bilo potrebno, da društvo dobi sicer pod starim imenom popolnoma izobraževalni značaj. Z občnim zborom združilo se je tudi podučno predavanje o vinogradništvu in kletarstvu. Odbor je naprosil g. Iv. Belé, potovalnega učitelja iz Maribora, kateri se je prošnji prijazno odzval, ter poljudno in zanimivo govoril o omenjenih predmetih. Navzoči so z vidnim zanimanjem poslušali podučljiva izvajanja. Dal Bog, da bi se ravnali po njih. — Kakor vidimo iz vsega, bralno društvo si vestno in resno prizadeva, da izvršuje svoj namem, da služi poduku in zabavi svojih udov. Upamo, da mu tudi v tekočem letu udje ostanejo zvesti, posebno pa mladina, katera je lansko leto društvo tako krepko vzdignila na kvišku. — Vedno naprej! —

Kmetško bralno in gospodarsko društvo v Jurovcih blizu Ptuj imelo je dne 11. pros. t. l. v prostorih g. Rižnarja občni zbor. Zborovanje je vodil predsednik Franc Habjanič. Mlado društvo lepo napreduje. Razun listov imajo društveniki tudi trijer (čistilnik) in eno brano za travnike na razpolago. Ker bi si društvo teh strojev ne bilo moglo iz svojih dohodkov nakupiti, so društvu pomagali z denarjem dobri prijatelji. Društveniki so oba stroja hvalili in so jih prav veseli. Korist obeh vedno bolj spoznavajo. Travniki so se začeli gnojiti z žlindro, katere se v občini porabi že do 2 jezer metercentov. To je že lep napredek. Želeti le je, da se zaslužek strojev zbira in hrani, da se morejo novi stroji nakupiti, ko sedanji doslužijo! — Po občnem zboru je bila veselica v prostorih g. Gomilšek. Tu so nastopili vrli tamburaši iz Hajdine pod vodstvom g. Pogrujc. S tamburanjem in petjem so nam napravili prijetno zabavo, da jim je od vseh strani donelo priznanje in zahvala! Tudi domači fantje so zapeli zunaj nekatere pesmi. Vidi se, da imajo veselje do petja, pa nihče jih ne mara podučevati! Gospodje učitelji od Sv. Vida! Ali pri vas ni najti celo nič požrtvovalnosti? — Bralno in gospodarsko društvo pa naj napreduje, število udov naj vedno raste! Dobri gospodarji bodo tudi dobri in značajni Slovenci, česar nam je treba!

Iz drugih krajev.

Zver v vojaški uniformi. V Regensburgu je bila te dni razprava proti podčastniku Grossu, ki je grdo ravnal z vojakom Pröwe-om. Ta je prosil, da bi smel za eno noč iz vojašnice. Ker pa mu niso dovolili, izšel je brez dovoljenja. Naslednjega dne ga je dal podčastnik po vojaki grozno izšibati.

Potem je vojake zapodil ven in je velel siromaku, naj se sleče do golega. Ta ni hotel. Na to ga je začel podčastnik mahati s sabljo. Sedaj se je udal siromak. Kaj se je godilo potem, o tem ne govore novine, ker pravijo, da ni za javnost. Podčastnik je dobil leto in pol ječe — vojak pa je zgubil svoje zdravje in ni več sposoben za službo. To pa se ni dogodilo med Culukafri, ampak v — Nemčiji, kjer razpečavajo najdebelejo omiko na debelo in na drobno.

Koliko se porabi sladkorja? Na leto se porabi na Kranjskem povprečno 36.012 metriških stotov sladkorja, na posameznega prebivalca torej pride 7084 kg. — Na Koroškem se porabi sladkorja na leto 45.248 meterskih stotov, na posameznega prebivalca torej pride 12318 kg. — Na Štajerskem se porabi sladkorja 124.844 meterskih stotov na leto, na posameznika pride 9207 kg. — Na Primorskem in v Dalmaciji se porabi sladkorja 112.342 meterskih stotov na leto, na posameznika pride 8342 kg.

Ruske kmetice. Kadar se govori o Rusih, Nemce kar mrzi, ker si mislijo, da so navadni Rusi neizobraženi, celo na pol divji. Da nimajo pravega pojma o Rusih, kaže časniška vest, da v mali vasi Nikolskoje Ribinskega okraja vsa uradna občinska opravila opravljajo kmetice, in sicer županova žena in žene občinskih svetovalcev točno in natančno. Njihovi možje imajo veliko opravka v Petrogradu in v Moskvi, in jih ni doma skoraj celo leto. Kmetice prihajajo redno k sejам in sklepajo modro in vestno.

Nič ni več naravnega. Nekdaj so bile štiri muhe. Zbudile so se zjutraj zgodaj in so bile lačne. Prva je skočila hitro na sladko omako. Ali precej je dobila vnetje v črevih in je takoj poginila. Omaka je bila umetno barvana z anelinom. Druga muha se je spravila na moko, ali kmalo je crknila. V moki je bilo preveč galuna. Tretja je bila prav žejna in je šla na posodo polno mleka. Gorje ji. Mleko je bilo barvano z apnom in muha je poginila v groznih mukah. Četrta muha, ki je vse to gledala, je videla, da ne more več na svetu živeti in je obupala. Vrgla se je torej na ostrupljen mušji papir, ki je bil nastavljen za muhe. Ali glej ga skrata! Na papirju se je počutila četrta muha prav dobro, tako da so ji na novo oživele vse moči in da jej je izginil ves obup. Tudi ostrupljen mušji papir ni bil pravi!

Kaj se pripoveduje o ženskah. Mnogo je na svetu ljudij, ki so z ženskami jako uljudni. Zakaj? Čujte, kaj pravijo! »Ženske zamolče samo to, česar ne znajo. — Ženska, dasi majhna, je zvitejša od vraga. — Kdor se oženi, mora imeti dvoje možganov. — Ženska in luna: danes svitla, jutri temna. — Kdor ima ženo, ima bridkost. — Dolgi lasje kratka pamet. — Kdor ima mater, ne sme jokati. — Mati: mučenica. — Katera ima jamico na licih, vdobi moža tudi brez dote. — Kakoršno hočeš rodbino, tako si vzemi ženo. — Dobra žena je vredna krone. — Kdor ženo pretepa, tepe vso hišo. — Pokaži mi ženo in povem ti, kdo je njen mož. — Nališpani ženi obrni hrbet. — Lepo odičena soba: modra žena. — Ne sodi ženskih in platna pri sveči. — Dobra žena naredi dobrega moža.

Veliki ruski knez — katolik? Veliki ruski knez Pavel se mudi sedaj v Rimu. Nekateri listi poročajo, da namerava prestopiti h katoličanstvu.

Najspretnjša žepna tatica na svetu. Iz Moskve poročajo: Vsled ovadbe nekega visokega častnika, kateremu je bilo mej vojnjo iz Petrogradu ukradenih 17.000 rubljev, je policija na tukajšnjem centralnem koldvoru aretirala izredno elegantno in krasno damo, ki je potnikom dejala, da je kneginja Četverdinska, katero je pa policijski komisar na podlagi fotografij spoznal za nenavadno elegantno žepno tatico Leokadijo Kral, rojeno Varšavko. Leokadija Kral je vedno na

potovanju, vozi se samo v kurirnih vlakih v prvem razredu in se vedno predstavlja za visoko aristokratko. S svojo lepoto omami mnogo moških src. Njena spretnost pri žepnih tatvinah je nepopisna. Evropska policija jo pozna kot najspretnjšo žepno tatico, kar jih je sedaj na svetu. Dolgo časa je ni policija mogla dobiti v pest. Ko je krasna Leokadija Kral videla, da ne more več policiji uiti, se je v preiskovalnem zaporu obesila.

Petrolej kot pijača. Zdravniška družba v Parizu je razglasila, da je treba sredstev proti popivanju petroleja, ki dan na dan raste. Izpočetka se je mislilo, da se je razširila ta navada zaradi davka na alkohol, toda dognalo se je, da je ta navada vladala že preje po nekaterih krajih in se je hitro razširila. Človek, ki je udan petroleju, ni surov, kakor žganjar, ampak nekako slabe volje in nezadovoljen. Zdravniki trdijo, da je petrolej enako škodljiva pijača, kakor žganje.

Papiga kot — tajen policist. V nekem skladišču blaga v Odesi se je pripetil te dni ta-le zabaven prizor: V skladišče je došla neka jako odlično oblečena dama, da bi si kupila šal. Po dolgem pogajanju je menila, da je cena previsoka in je hotela zapustiti skladišče. V tem hipu je vstopil neki mož, ki je nosil seboj papigo v kletki. Papiga je takoj začela kričati: »Držite-tatu!« Dama se je tako prestrašila, da je padel od nje dragocen šal, katerega je bila skrila pod svoj plašč. Prijeli so jo in dali zapreti. Seveda je papiga le čisto slučajno izrekla one besede. Saj družih ni znala.

Mišje gnezdo v klobuku. Te dni peljal se je v Newarku policijski stražnik Brown na pouličnem vozu, kjer je bil edini popotnik moškega spola izmed dvajsetih oseb. Na nekem uličnem vogalu vstopila je še ena ženska v voz ter se vsedla na prazen prostor. V kratkem začela je pa z glavo vihteti in zmajevati in poleg tega napravila je strahovito obličje. Kar hipoma je glasno zavpila, potegnila klobuk z glave in ga vrgla na tla. Večina sopotovalk pričela je ob enem upiti, da je bilo groza ter je poskakala na sedeže. Iz klobuka skočile so tri mlade miške in v vozu bežale naokrog iskaje izhoda. Stražnik je poklical sprevoznika in skupno sta pobila nevarno zverino. »Miši morale so si gotovo gnezdo napraviti v mojem klobuku, ko je v omari ležal«, dejala je gospa z modnim klobukom. »Ali čemu ste tako majali z glavom?« vpraša jo policaj. »Miši so tekale na okrog po vžitku klobuka«, odgovori groze tresoč se ženska.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Kakor so žitne rastline za dušec, zlasti za čilisoliter hvaležne, tako malo je treba te redilne snovi, metuljnicam. Tem sta bolj potrebna fosforova kislina in pa kalij. Le na zemlji, ki ima zelo malo dušca, je umestno, da se včasih tem-le z nekoliko čilisolitrom (kakih 50 kg na oral) pognoji, namreč da shajajo tako dolgo, da se okrepijo ter dušec iz zraka nabirajo.

Druge krmske rastline razun metuljnic tako n. pr. goršica, koruza, ki služi za zeleno

krmo, goršica itd. so pa zelo hvaležne za dušec.

Gomoljnice kot n. pr. krompir, prenašajo in plačujejo večje množine dušca. Pa prepozno se ne sme s tem gnojiti, ker bi se sicer precej zavleklo zorenje. Pesa, ki služi za krmo, še največ dušca prenaša. Hmelju pa ni dobro preveč z dušcem gnojiti, ker tedaj presurov postane. Isto velja o rastlinah, ki dajejo predivo. Po močnem gnojenju z dušcem postane namreč vse nekako bolj bohotno puhlo.

Sadno drevje je tudi jako hvaležno za dušec. Dušec napravi veliko temno listje, ki zamore več novih snovi napravljati. Enostransko močno gnojenje z dušcem je pa tudi zelo nevarno. Posebno gnojenje drevju z dušcem pozno po leti je slabo. Drevje postane pohotno, nekako bolj puhlo in vodeno ter vsled tega rado pozebe. Isto velja o trsu, ki tudi nezamore brez dušca vspevati, kateremu pa tudi enostransko gnojenje, zlasti preveč, enako škoduje. Tem rastlinam daje se pa dušec skoro bolje v drugi bolj stalni obliki n. pr. v žveplenokislem amonijaku, ali celo v organizovani obliki n. pr. odpadkih od volne, roženih opilkih itd. Take tvarine pa najbolje da se pred porabo kompostirajo. Kar se pa tiče množine dušca, s katerim se gnoji, to so poskusi pokazali, da je n. pr. navadno primerno 16 kg pušca za oral. Sicer pa naj vsaki poskusi, do katere meje se mu dušec še splača.

b) Fosforova kislina.

Gnojenje s fosforovo kislino je skoro za vse zemlje umestno. Le nekatere zemlje, v katerih se nahaja mnogo neke rudnine vianit po imenu, če je ta v njih dobro razdeljen, je ravno ne potrebujejo. Takih zemelj je pa pri nas malo. Večinoma manjka našim zemljam fosforove kisline. Dobro je torej, da gnojimo do gotove meje močno s fosforovo kislino, da takorekoč zemljo žnjo napojimo, dokler da najvišje dohodke. Od tedaj podajamo pa le toliko fosforove kisline, kolikor je vsako leto odzvamemo v pridelkih. Vse rastline to velevažno redilno snov potrebujejo, kar se pa tiče njih hvaležnosti za njo, je pa ta različna.

Na žito vpliva fosforova kislina nasprotno kakor dušec, ona pospešuje namreč zorenje in razvijanje zrna. Vendar pa žitne rastline ne plačujejo vedno gnojenje s fosforovo kislino in sicer iste, ki imajo manj časa za rast slabeje kot iste, ki imajo več časa n. pr. jarine slabeje nego ozimina in med jarino ječmen slabeje kot oves. Vsekako je pa potrebna dovoljna množina fosforove kisline v zemlji, da pride dušec do popolne veljave. Zato je pa najbolje, da se v kolobarju rastlinam, ki bolj pozele fosforovo kislino, s to gnoji močneje, da pride potem prihodnjim bolj v korist. Tako se bode gnojilo s fosforovo kislino bolj metuljnicam in sploh rastlinam, ki rabijo dalj časa za rast. Navadno se obnese gnojenje z okoli 25 kg fosforove kisline na oral. Bolj raztopna fosforova kislina n. pr. v superfosfatu bolje vpliva nego težje raztopna n. pr. v Tomaževi moki.

(Dalje.)

Loterijske številke

Gradec 17. januarja: 74, 33, 46, 24, 34.
Dunaj 17. januarja: 31, 87, 84, 64, 26.

Društvena naznanila.

Dne 24. januarja: »Narodne čitalnice v Ptuj« plesni venček. Začetek ob 8. uri zvečer.
» 25. » »Bralnega društva v Veržeju« občni zbor po večernicah.
» » » »Bral. društva v Kostrivnici« občni zbor po večernicah.
» » » »Bralnega društva pri Sv. Marjeti niže Ptuja« v bralni sobi občni zbor. Začetek ob 3. uri popoldne.
» » » Šolska veselica z deklamacijami in igrami združena z obdarovanjem ubogih šolskih otrok.
» » » »Čitalnice« v Jarenini občni zbor in »Mladeniške zveze poročilo l. 1903 in srečolov po večernicah v prostorih »Čitalnice«.
» » » »Kmet. bral. društva v Slivnici« zborovanje ob polu 9. uri dopol. Govori tudi c. kr. vinarski pristav g. Zabavnik iz Gradca o vinogradstvu.
Dne 3. februarja: »Kmetijske zadruge v Jarenini« občni zbor v prostorih »Čitalnice«. Začetek po službi božji.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, ilte železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strepe; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Prostovoljna dražba.

V občini „Vukovski dol“ četrt ure od šentjakobske okrajne ceste se bo prodal v četrti, do 5. febr. vinograd v najboljši legi ter brez trtne uši, z malim sadonosnikom, viničarsko hišo s 3 sobami, gospodarskim poslopjem, lepo prešo, veliko kletjo, v kateri ima prostora 40 polovnjakov vina. Vsega skupaj je 5 oralov. Izključna cena je 1000 gld. več se poizve pri g. Frideriku Zinauer pri Sv. Jakobu v Sl. gor.

39 2-1

Katekizem

o zakonu

ali

Navod

za katoliške zaročence in zakonske.

Priporoča

tiskarna Sv. Cirila
v Mariboru.

Zahvala.

Povodom prebitke izgube našega nepozabljenega očeta gospoda

Matija Rolla,

cerkv. ključarja in mlinar. načelnika,

nismo bili v stanu, zahvaliti se vsakemu posameznemu. Zato se tem potom pristrčno zahvaljujemo za vse izraze izkazanega sočutja bodisi ob bolezni kakor tudi ob smrti.

Istotako bodi izrečena topla zahvala prečastiti duhovščini in mnogobrojnim vdeležnikom pri pogrebu.

Sv. Lenart v Sl. gor., 15. pros. 1903.

Globoko žalujoča soproga
in otroci.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki

za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 gld. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Dve mali posestvi, blizu Maribora, obstoječa iz dveh zidanih hiš, gospodarskih poslopij itd., h katerima vsakemu okolo 4 orale zemlje spada, se vsako za se ali pa oboje skupaj po nizki ceni in ugodnimi pogoji takoj prodasta. Za vsako obrt in penzioniste pripravno. — Naslov pove upravništvo. 28 3-1

Posestvo s hišo in vsem gospodarskim poslopjem, 10 minut oddaljeno od Šmarja pri Jelšah, obstoječ iz travnika, gozda, njiv in nekaj vinograda, ki meri okoli 9 oralov, se prodaja po jako ugodni ceni, lega lepa in sedaj se blizu železnica gradi. Vpraša se pri posestniku J. M. Rečička vas na Paki, Savinska dolina. 23 2-1

Dva lepa stavbišča se prodasta v Mariboru, Koroška cesta št. 84. Vpraša se istotam. 35 3-1

Spodnještajersko vino prodam. Imam ga še okoli 200 hl., večinoma od stare bele trte (mozler) šipon, od 14 do 15 kr. liter, najfinejše 16 kr. Manj kot 100 l. ne pošljem. Opozarjam kupce na letošnjo dobroto spodnještajerskega vina, ter se priporočam, da me z naročili množično podpirajo. Za pritsnost se jamči. Janez Šegula, veleposestnik v Hlapotincih, p. Juršinci pri Ptuj. 36 3-1

Slivovko 20 litrov naprej razpošilja žganjarija Lesjak, Rogatec (Rohitsch). 37 3-1

Kupi se.

Malo posestvo s hišo in hlevi, še vse v dobrem stanu z nekoliko njive in sadonosnika, ne preveč na hribih in ne čez četrt ure od župne cerkve, mogoče v Slov. goricah, želi kupiti za 7-800 gld. Ponudbe na upravništvo. 41 2-1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. 235

Mlad vinograd. oskrbnik z dobrimi spričevali, ki razume tudi poljska dela, želi službo nastopiti s 15. jan. ali s 5. febr. 1903. Ponudbe na G. P. poste restante Sv. Pavel pri Preboldu. 32 2-1

Čeljarski učencec, 14 let star, se sprejme pri Juriju Zunko, Zgornje Radvanje pri Mariboru. 29 3-1

Kuharica za župnišče, ki je pridna in zvesta in se vsaj nekaj malega razume na poljedelstvo, se takoj v službo sprejme. Kje, pove upravništvo. 38 2-1

Zgubil se je

rujav jazbičarski pes »pubi«. Na čeluj prsih, krauplicah in rep ima belo liso. Kdor ve zanj, naj naj piše dopisnico na Marijo Železinger pri Sv. Barbari blizu Vurberga in dobi dobro plačilo.

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Častiti duhovščini priporočam

za svečnico

lepe voščene sveče

Jožef Dufek, Maribor,

Viktringhofove ulice 30.

Dolenjske Novice

nastopile so letos svoj 19. letnik ter izhajajo dvakrat na mesec v **Novem mestu** (Kranjsko). Kakor do sedaj tako bodo v bodoče donasale jako koristna in podučna berila o vseh gospodarskih stvareh ter tudi zanimive podlistke in novice. 31 3-1

Uljudno se torej vabijo vsi cenjeni kmetovalci, posebno še vinogradniki, naj se blagovolijo takoj naročiti s prvo številko, da bodo imeli ob koncu leta celotne gospodarske članke, kateri bodo posebno letos jako poučljivi.

Naročnina je za celo leto s poštnino vred **2 kroni**, katera naj se pošlje na upravništvo „Dol. Novic“ v Novo mestu.

Dolenjske Novice

Oznanilo.

Na deželni sadjarski in viničarski šoli vršili se bodo v dobi od 2. do 14. marca t. l. sledeči pomladanski **poučni tečaji**:

1. vinogradarski in sadjarski tečaj za posestnike vinogradov in saonosnikov, kakor tudi za druge prijatelje teh strok,

2. viničarski, sadjarski in cestarski tečaj.

V prvem tečaju tolmačilo se bode teoretično in praktično vse, kar je sedaj najvažnejše na polju teh strok. Drugega tečaja namen pa je ta, da se odgajajo viničarji in sadjarji odločno praktično.

Število vdeležencev za prvi tečaj omejeno je s 40 osebami. Mej temi so že tudi vračunjeni učitelji, katere pošilja e. kr. deželni šolski svet v ta tečaj. V drugi, to je viničarski in sadjarski tečaj sprejme se pa 20 vdeležencev.

Vdeleženci drugega to je viničarskega in sadjarskega tečaja dobivajo tudi podporo, ako so siromašni posestniki ali sinovi takih, ki so doma ali njih viničarji. Da so podpore potrebni, skazati se morajo s spričevalom od občine. Podpore se delijo le do te meje, kolikor je sredstev za te na razpolaganje.

Teoretični pouk se začne dne 2. marca ob 9. uri dopoldne. Viničarji in sadjarji naj se istega dne že ob 8. uri dop. tu snidejo. Škarje in nož naj vdeleženci obeh tečajev seboj prinesejo pa tudi lahko kupijo tako prav dobro orodje v zavodu.

Oglasiti se je treba radi vdeležbe enega ali drugega tečaja do 15. februarja t. l. in sicer pri podpisanem ravnateljstvu.

Ravnateljstvo deželne sadjarske in vinarske šole
v **Mariboru.** 30 2-1

Svoji k svojim!

KONRAD SKAZA

Št. Ulrich, Gröden, Tirolsko.

Slovenska delavnica

za vsa **cerkvena dela**, od preč. gg. duhovnikov odlikovana, se priporoča za umetno izdelovanje: **svetnikov, oltarjev, prižnic, križevih potov** rezljanih (reljef) in na platno slikane v vsakem slogu in po mogoče **nizki ceni**. **Betlehemske jaslice** s 15. rezljanimi podobami in 16. živali od 15 kron naprej. Umetno izdelane **lurdske votline** itd. — Za vsako poljubno podobo pošljem originalne fotografije mojih del, za oltarje originalne načrte. Za vsako slovensko naročilo čez 100 kron dam kot spomin umetno rezljano **božje razpelo z astonj.**

Za cenjena naročila prosi udani

525 12-6

Konrad Skaza.

VABILO

na

redni občni zbor

Posojilnice na Frankolovem

registr. zadruga z neomej. zavezo, kateri se bo vršil v nedeljo, dne 1. svečana 1903, ob 3. uri pop. v zadrughih prostorih.

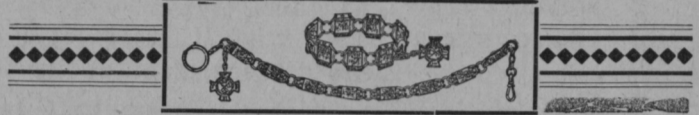
Dnevni red: 1. Nagovor načelnika, 2. poročilo tajnika in blagajnika, 3. Predložitev letnega učenja ter sklep o istem, 4. izstop članov načelstva in in nadzorstva, ter volitev novih udov, 5. prosti predlogi in nasveti.

40 1-1

K obilni vdeležbi vabi najljubneje

načelstvo.

Od škofijstva dovoljeno! * Se lahko da blagosloviti!

Šestinka prave velikosti. — Postavno zavarovano.

Verižice in zapestnice

+++ s križevim potom

(Na verižici in zapestnici so vtisnjene vse postaje križevega pota) lepo, ukusno izdelane in so jako **po ceni**, posebno primerno za

darila

Priporoča in razpošilja edina založba na Spod. Štajerskem

tiskarna sv. Cirila

527

Maribor, Koroška cesta 5.

Ravnokar so izišle

Slovenske razglednice

komad
10 vin.

lično in fino izdelane

priporoča jih

Preprodajalcem
znaten
popust!

tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Dve mešani trgovini,

jedna v Ribnici na Pohorju, druga na Muti pri Marnbergu, obe dobro urejeni, na lepem prostoru in s stalnimi odjemalci, sta **na prodaj** pod ugodnimi pogoji.

Natančneje o pogojih se izve pri g. dr. Rosina, odvetniku v Mariboru.

24 2-1

Slovensci!

darujte za

družbo Sv. Cirila in Metoda!